

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym wydanym w dniu 23 listopada 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt I C 232/16 z powództwa B. (...) N. (...) z siedzibą w G. przeciwko H. M. z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Pabianicach Sąd Rejonowy w Pabianicach oddalił powództwo o zapłatę.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż w dniu 29 września 2008 roku pozwana H. M. zawarła z S. A. z siedzibą w P. Oddział w Polsce umowę kredytu odnawialnego z limitem do kwoty 10.000 zł na warunkach określonych w umowie, Regulaminie Kredytu Odnawialnego, Tabeli Odsetek i Tabeli Opłat. P. oświadczyła w umowie, że poddaje się egzekucji świadczeń pieniężnych w zakresie zobowiązań wynikających z tej umowy i wyraziła zgodę na wystawienie przez Bank tytułu egzekucyjnego do kwoty 60.000 zł oraz nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. W dniu 27 listopada 2009 roku Bank wypowiedział pozwanej umowę kredytu. W dniu 28 stycznia 2010 roku Bank wystawił przeciwko pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny stwierdzający zadłużenie pozwanej z tytułu powyższej umowy na kwotę 11.839,71 zł. Postanowieniem z dnia 9 marca 2010 roku na wniosek Banku z dnia 26 lutego 2010 roku Sąd Rejonowy w Pabianicach nadał powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności. Tytuł wykonawczy doręczono Bankowi w dniu 19 kwietnia 2010 roku. Bank jako wierzyciel wniósł o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy a postępowanie egzekucyjne zostało umorzone na podstawie art. 825 k.p.c. w dniu 27 sierpnia 2015 roku. W dniu 1 czerwca 2015 roku bank zawarł ze strona powodową umowę sprzedaży wierzytelności pieniężnych obejmującą również wierzytelność pozwanej. W dniu 23 grudnia 2015 roku powód sporządził wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu stwierdzający, iż w księdze rachunkowej Funduszu ujawniona jest wierzytelność w kwocie 17.014,02 zł przysługująca mu od dłużniczki H. M.. Pozwana do chwili obecnej nie zapłaciła powyższej kwoty.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo jest bezzasadne z uwagi na podniesiony przez Prokuratora zawiadomionego w sprawie niniejszej na podstawie art. 59 k.p.c. zarzut nieudowodnienia i przedawnienia dochodzonego pozvem roszczenia. Powód nie złożył bowiem dokumentu umowy kredytowej, na której opiera swe żądanie, a załączona do akt umowa kredytowa dotyczy innego stosunku prawnego na co wskazuje data i przedmiot umowy. Po drugie – Sąd wskazał, iż podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 29 czerwca 2016 roku III Czp 29/16, iż nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu terminu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje bowiem skutek przerwy tylko wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została nadana klauzula wykonalności. Oznacza to, iż na skutek przerwy biegu przedawnienia może powołać się powód tylko wtedy, gdy uzyska tytuł wykonawczy przeciwko pozwanej na swą rzecz. Sąd Rejonowy wskazał, iż nie sposób także podzielić poglądu strony powodowej, iż pozwana uznała roszczenie bowiem uzyskanie ewentualnych wpłat na drodze egzekucji sądowej nie stanowi o dobrowolności zachowania pozwanej. Skoro zatem umowa została wypowiedziana w dniu 27 listopada 2009 roku to co najmniej w tej dacie wierzytelność Banku wobec pozwanej była wymagalna i od tej daty najpóźniej rozpoczął bieg termin przedawnienia wynoszący trzy lata. Bieg przedawnienia wobec powoda zakończył się zatem w dniu 27 listopada 2012 roku a pozew wniesiono w dniu 3 lutego 2016 roku. Pozwana odmówiła spełnienia świadczenia (wyrok z uzasadnieniem).

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód zaskarżając je w całości. Skarżący zarzucił orzeczeniu naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów oraz na dowolnej a nie swobodnej ocenie dowodów wyrażającej się w sprzecznym z zasadami logicznego wnioskowania i zasadami doświadczenia życiowego uznaniu, iż wyciąg z umowy cesji wierzytelności wraz z elektronicznym wyciągiem z załącznika nie stanowią dowodu nabycia wierzytelności; ponadto, iż wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu nie stanowi wiarygodnego dowodu na przejście wierzytelności; art. 230 k.p.c. w związku z art. 233 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu i uznaniu okoliczności istnienia oraz wysokości zadłużenia pozwanej za nieudowodnioną, jak również cesji przedmiotowej wierzytelności oraz zapłaty ceny za nabywaną wierzytelność

podczas gdy pozwana okoliczności tych nie kwestionowała; art. 6 k.c. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nazbyt formalistyczne podejście przez Sąd do zasady szybkości postępowania i doprowadzenie do zakończenia procesu ze szkodą dla rozpoznania sprawy; art. 231 k.p.c. w związku z art. 233 k.p.c. polegające na zaniechaniu ustalenia faktu cesji wierzytelności z pozostałych w sprawie faktów tj. zaksięgowania wierzytelności w księgach rachunkowych powoda, przekazania powodowi całej dokumentacji w formie papierowej i bazy elektronicznej oraz prowadzenia przesądowych czynności upominawczych, zawiadomienia pozwanej o cesji; art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak uzasadnienia podstawy faktycznej oraz przyczyn, dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej wyciągowi z ksiąg rachunkowych, pominięciu umowy kredytowej oraz korespondencji upominawczej kierowanej do pozwanej. Skarżący zarzucił także naruszenie przepisów art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż prawidłowo wystawiony wyciąg z ksiąg funduszu nie jest dowodem w sprawie; art. 230 k.p.c. w związku z art. 339 k.p.c. polegające na ich niezastosowaniu i uznaniu twierdzeń powoda przytoczonych w pozwie za nieprawdziwe podczas gdy pozwana żadnych okoliczności nie kwestionowała; art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. poprzez błędne uznanie przez Sąd, iż powód nie udowodnił swych twierdzeń i wniosków. Ponadto apelujący wskazał naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w związku z art. 124 § 1 i 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w uznaniu, że złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, nadanie tejże klauzuli oraz wniosek o wszczęcie egzekucji a także postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w trybie art. 825 k.c. nie przerywa biegu terminu przedawnienia w stosunku do nowego wierzyciela, a także naruszenie art. 117 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu przed dniem wniesienia powództwa do sądu oraz nierozpoznanie istoty sprawy. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie kosztów postępowania względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. (apelacja).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd pierwszej instancji przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe, na podstawie którego dokonał istotnych do rozstrzygnięcia sprawy ustaleń, choć być może nieco zbyt ogólnie. Ustalenia te Sąd Okręgowy w Łodzi uznaje za prawidłowe i przyjmuje za własne. Sąd odwoławczy nie dostrzega potrzeby ponowienia dowodów dopuszczonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym oraz podziela ocenę ich wiarygodności wyrażoną przez sąd pierwszej instancji. Wówczas wystarczająca jest aprobata dla stanowiska przedstawionego w orzeczeniu sądu pierwszej instancji (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 22 lipca 2010 r., sygn. I CSK 313/09, niepubl.; wyrok SN z dnia 16 lutego 2005 r., sygn. IV CK 526/04, niepubl.; wyrok SN z dnia 20 maja 2004 r., sygn. II CK 353/03, niepubl.). Sąd Okręgowy w Łodzi podziela przedstawiony pogląd.

Otóż na wstępie wskazać należy, że zasadnicza część apelacji sprowadza się do zakwestionowania przez skarżącego oceny dokonanej przez sąd I instancji w zakresie udowodnienia za pomocą dokumentów, iż powyższy pozew dotyczy faktycznie istniejącego zadłużenia pozwanej względem powoda. W tym miejscu Sąd Okręgowy wskazuje, iż istotnie, mimo rozbieżności polegających na podaniu innego numeru umowy kredytowej w pozwie (k.2 odwrót) i złożenia innej umowy kredytowej – o innym numerze (k.45) fakt zaistnienia między stronami stosunku prawnego określonego w pozwie wynika z innych dokumentów złożonych do akt sprawy. Okoliczności te dostatecznie bowiem potwierdza wyciąg z ksiąg rachunkowych (k.4), dokumenty stanowiące część postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1690/10, wyciąg z załącznika do umowy cesji wierzytelności. Dokumenty te dowodzą jednak – zdaniem Sądu Okręgowego – jedynie faktu zaistnienia stosunku prawnego, nie zaś dalszych jego składowych w postaci choćby wysokości kwoty dochodzonej od pozwanej. Brak jakichkolwiek dowodów na dokonanie przez pozwaną zapłaty 3 kwot wskazywanych przez powoda. Jednakże nawet gdyby uznać, iż wysokość wierzytelności została należycie wykazana, to i tak należy podzielić pogląd Sądu Rejonowego, iż dochodzone roszczenie uległo przedawnieniu.

Strona powodowa wniosła pozew jako nabywca wierzytelności od poprzednika prawnego – Banku. Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu

umownemu albo właściwości zobowiązania (art. 509 § 1 k.c.). Jednakże w takiej sytuacji dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie (513 § 1 k.c.).

W toku przedmiotowej sprawy Prokurator, który zgłosił swój udział w sprawie w trybie art. 59 k.p.c. podniósł zarzut przedawnienia. Zgodnie z treścią art. 117 k.c. roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie). Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może się uchylić od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się zarzutu przedawnienia. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.). Stosownie natomiast do treści art. 118 k.c. – jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej – termin przedawnienia wynosi 10 lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 3 lata. Ustalenie dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej krótszego, trzyletniego terminu przedawnienia, jest wynikiem dążenia ustawodawcy do zapewnienia możliwie szybkiego realizowania przez profesjonalistów swych roszczeń. Zróznicowanie terminów przedawnienia określonych w art. 118 k.c. nie zależy od charakteru podmiotu, w stosunku do którego roszczenie przysługuje, ani od charakteru rozstrzyganej sprawy, a wyłącznie od rodzaju roszczenia związanego z określonym rodzajem działalności. Roszczenie objęte niniejszym pozwem, jako niewątpliwie związane z prowadzeniem przez kredytodawcę działalności gospodarczej podlega przedawnieniu w okresie 3 lat.

Zdaniem Sądu Okręgowego zarzut przedawnienia roszczenia jest zasadny. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Stosownie zaś do treści art. 124 § 1 i § 2 k.p.c. po każdym przerwaniu przedawnienie biegnie na nowo, jednakże w razie przerwania przedawnienia przez czynność m.in. przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń danego rodzaju przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie nie zostanie zakończone. Roszczenie powoda stało się wymagalne z dniem 27 listopada 2009 roku. Trzyletni termin przedawnienia upływał więc w dniu 27 listopada 2012 roku. Przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a następnie złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego bieg terminu przedawnienia został przerwany jedynie w stosunku do banku będącego poprzednikiem prawnym strony powodowej. Jak orzekł bowiem Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt III CZP 29/16, przywoływanej zresztą przez Sąd Rejonowy, nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Cesjonariusz, który nie jest bankiem nie może zatem skorzystać ze skutków prawnych uprzywilejowanego trybu dochodzenia i egzekwowania roszczenia przez banki na podstawie art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 128; dalej Pr. bank.), które obowiązywały do dnia 27 listopada 2015 r., nawet jeśli nabywa wierzytelność wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami (art. 509 § 2 k.p.c.). Wyjątkowość uprawnienia wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane, za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela – banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem. Stąd też orzeczenie Sądu Rejonowego z tego właśnie powodu jest trafne. Nie ma przy tym znaczenia niekwestionowanie przez pozwaną okoliczności wskazanych przez powoda skoro w sprawie niniejszej działał Prokurator, którego udział w sprawie sąd I instancji uznał za potrzebny z uwagi na niepodjęcie obrony przez pozwaną, która ukończyła 75 lat. Ten właśnie podmiot zakwestionował skutecznie okoliczności wskazywane przez powoda.

Mając zatem na uwadze niezasadność zarzutów apelacyjnych oraz jednocześnie brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.